

Ke zvyšování bojové pohotovosti svazků a útvarů ČSLA

Pro současnou situaci ve světě je charakteristické značné zostření mezinárodních vztahů vinou imperialistických kruhů a ústup od politiky uvolňování. Vzrostla agresivita především amerického imperialismu, jehož cílem je dosáhnout vojenské převahy nad zeměmi socialistického společenství. Vlády imperialistických zemí nastoupily nebezpečný kurs válečných příprav. Dlouhodobý program rozvoje ozbrojených sil členských zemí Severoatlantického paktu je dále rozšiřován a jeho realizace je urychlována.

Dochází k výrazným kvalitativním změnám v prostředcích jaderného napadení. Pokračuje intenzivní výstavba ponorek s jaderným pohonem, vyzbrojených řízenými střelami Trident. V západní Evropě se připravuje rozmístění nových jaderných prostředků středního dosahu a v USA se připravuje výroba nových mobilních strategických řízených střel, které mají být vybaveny vícenásobnou manévrující hlavicí.

K významným změnám dochází v klasických silách. Zvyšuje se počet moderních zbraní a bojové techniky, které se vyznačují větší palebnou a údernou silou i pohyblivostí. Celkové počty vojsk NATO se neustále zvyšují a zvětšují se zásoby zbraní i bojové techniky.

Militaristický kurs USA a dalších hlavních zemí NATO se výrazně projevuje v růstu vojenských výdajů. Silící agresivita NATO vytváří nebezpečí vzniku ozbrojených konfliktů a provokací.

Československá lidová armáda, která je součástí prvního operačně strategického sledu vojsk Varšavské smlouvy, bude při rozpoutání války nepřitelem v součinnosti s ostatními spojeneckými armádami plnit důležité úkoly ihned na počátku války. Tyto úkoly vyplývají z geografického položení ČSSR, které je na rozhraní dvou třídně antagonistických světových soustav. Ovládnutí teritoria ČSSR by vojskům NATO vytvořilo výhodné podmínky pro úder do boků a týlů sestavy armád členských států Varšavské smlouvy. To vše ČSLA zavazuje být v neustálé bojové pohotovosti k odražení imperialistické agrese a v součinnosti se spojeneckými armádami k rozhodnému zničení nepřitele za jakýchkoli podmínek rozpoutání a vedení války.

Bojová pohotovost je v ČSLA chápána komplexně jako nepřetržitý proces zdokonalování její výstavby (přizpůsobování organizačních struktur a výzbroje podmínkám vedení soudobé války), morálně politického stavu, kázně a organizovanosti života vojsk, přechodu vojsk z mírového stavu na válečný, připravenosti velitelů a štábů k velení vojskům, vycvičenosti vojsk k mistrnému ovládnutí přidělené bojové techniky a zbraňových systémů a jejich dovedného využívání k boji, kádrových, mobilizačních, technických a týlových opatření.

Každá součást bojové pohotovosti představuje samostatnou oblast výchovy a výcviku vojsk, jejíž obsah i metody plnění stanoví platné řády a předpisy. Všechny součásti **bojové pohotovosti mají stejnou a trvalou důležitost**, jsou v dialektické jednotě, vzájemně se ovlivňují a doplňují.

Díky velké péči ÚV KSČ, jeho generálního tajemníka a prezidenta ČSSR soudruha Gustáva Husáka a vlády ČSSR, dosáhla ČSLA při zajištění spolehlivé obrany země a socialistických vymožeností našeho lidu v rámci jednotného úsilí států Varšavské smlouvy pozitivních výsledků. Velení ČSLA se však s dosaženými pozitivními výsledky nespokojuje a hledá cesty dalšího zdokonalování bojové pohotovosti vojsk.

Ke splnění tohoto úkolu je důležité u velitelů, štábů a vojsk prosazovat komplexní pojetí bojové pohotovosti, vysvětlovat jim, že v důsledku vývoje vojenskopolitické situace ve světě, konkrétních příprav nepřítele k zahájení agrese, stavu morálně politického, ekonomického, vědeckotechnického a vojenského potenciálu ČSSR a jejich spojenců, požadavky na bojovou pohotovost ČSLA kvalitativně i kvantitativně narůstají. Její zdokonalování není nikdy ukončeno. Úroveň bojové pohotovosti, dosažená v jednom výcvikovém období či výcvikovém roce, se stává pouze východiskem pro další úsilí při zdokonalování bojové pohotovosti.

Je nezbytné vést velitele, štáby a vojska k tomu, aby pochopili obsah a kvalitu soudobé bojové pohotovosti a přizpůsobili jí metody a formy praktické realizace jednotlivých stupňů bojové pohotovosti. Vštěpovat jim především tyto zásady:

- přistupovat k zabezpečování bojové pohotovosti ukázněně, avšak iniciativně a aktivně; hledat nové tvůrčí metody a způsoby realizace opatření stupňů bojové pohotovosti, úkoly plnit s maximální mírou efektivnosti, kvality a hospodárnosti,
- vyloučit ze své činnosti rutinérství a formalismus, nepřipustit, aby nové zásady a opatření bojové pohotovosti byly realizovány starými formami a metodami,
- nedovolit praktikismus, který ignoruje výsledky teorie, absolutizuje dílčí jevy i praktické zkušenosti a bez ohledu na měnící se podmínky setrvává na přežitých přístupech,
- uplatňovat schopnosti, talent a odhodlání každého velitele, příslušníka štábu i vojáka základní služby bezvýhradně splnit uložené úkoly,
- plnit úkoly bojové pohotovosti s revolučním přístupem, který nespočívá v silných slovech, ale v každodenní houževnaté práci, v nesmiřitelnosti k nedostatkům, ve vysoké odpovědnosti při výkonu svěřené funkce, v socialistickém vlastenectví a internacionálním,
- přesvědčit každého vojáka o správnosti a nezbytnosti všech plánovaných opatření jednotlivých stupňů bojové pohotovosti.

Změnit navykklé metody a styl práce není snadné. Zbavit se rutiny a pohodlnosti předpokládá vyvinout značnou energii. I při velké snaze nemůžeme očekávat, že každý den přinese nějaké zdokonalení, zkrácení norem či převratné technologické změny. Každý den však je zapotřebí na každém stupni velení a na každé funkci usilovat o vyšší efektivnost, hospodárnost a kvalitu plnění všech kritérií bojové pohotovosti.

Jako významná a aktuální zásada, platná pro všechny stupně velení, je v ČSLA prosazována zásada **pravidelného upřesňování zpracované dokumentace bojové pohotovosti**.

Zpracovaná dokumentace, funkční povinnosti i metodiky jejich plnění nemohou být nikdy považovány za definitivní a neměnné.

Důležitou zásadou je, aby velitelé, štáby i vojáci základní služby **zvládli v příslušném rozsahu zásady bojové pohotovosti**, předkládali nadřízeným velitelům návrhy na řešení vzniklých problémů a na další zdokonalování bojové pohotovosti podřízených útvarů, jednotek a skupin.

Neméně významnou zásadou je **reálně hodnotit, jak řešená opatření jednotlivých stupňů bojové pohotovosti ovlivňují celkové zvyšování bojové pohotovosti podřízených útvarů a jednotek**. Aby mohl být tento úkol plněn, musí velitelé a štáby znát konkrétně vlastní situaci a umět konfrontovat síly a bojové možnosti vlastních vojsk se silami a možnostmi nepřítelů.

Někdy se mluví o tom, zda úkoly, které vyplývají z požadavků bojové pohotovosti, jsou reálné. Někteří velitelé a štáby chápou reálnost úkolů jen tehdy, jsou-li snadno splnitelné. Avšak reálnými jsou i ty úkoly, jejichž splnění je spojeno s obtížemi a s hledáním nových cest, způsobů a metod práce.

Důležité je sladovat požadavky bojové pohotovosti s nároky na vysokou efektivnost, kvalitu, účelnost a hospodárnost přijímaných či uskutečňovaných opatření. Krátkodobého (sezónního) **zvýšení efektivnosti** se v jednotlivých součástech bojové pohotovosti obvykle dosahuje zvýšenou intenzitou práce velitelů, štábů a vojsk. Svědčí o tom dobré výsledky dosahované při střelbách, taktických cvičeních, nácvicích bojové pohotovosti a při dalších činnostech, kdy velitelé a štáby osobní přítomností vytvářejí příznivé podmínky pro vyšší kvalitu práce. Současná situace však vyžaduje, aby efektivnosti bylo dosahováno **trvale**. Proto hlavní metodou zvýšení efektivnosti by mělo být kvalitní a dovedné využívání všech nejnovějších výsledků vědy a výzkumu a uplatnění racionálních opatření v práci velitelů a štábů.

Se zvyšováním efektivnosti je neoddelitelně spojen požadavek na **růst kvality veškeré činnosti k zabezpečení bojové pohotovosti**. To vyžaduje nespokojovat se s dosahovanými průměrnými výsledky a vést usilovný boj za dosahování dobrých a výtečných výsledků. Vytvořit takové podmínky, aby kvalitně organizovaným výcvikem, pečlivě udržovanou bojovou technikou a zbraňovými systémy, promyšleně vynakládanými finančními a materiálovými prostředky, byla důsledně zabezpečena všechna plánovaná opatření.

Do popředí se dostává též **požadavek účelnosti**, který ukazuje, jak je vynakládaných prostředků při realizaci úkolů bojové pohotovosti skutečně využito.

Nezbytným požadavkem je **vysoká hospodárnost**. Rozpor mezi požadavky na všestranné zabezpečení bojové pohotovosti, vyžadující stále větší finanční a materiálové náklady, a požadavky k dosažení maximálních energetických, surovinových a materiálových úspor je možné řešit jen zdokonalením řídicí a organizátorské práce velitelů a štábů a racionálnějším využíváním nejnovějších výsledků vědy a výzkumu, hledáním a využíváním rezerv a odstraňováním zjištěných chyb a nedostatků.

Nekompromisně je nutné vést boj **proti živelnosti a neorganizovanosti** a vyvíjet velké úsilí ke sladění opatření, stanovených pro jednotlivé stupně bojové pohotovosti s organizačními, technickými a materiálními možnostmi každé jednotky, útvaru a svazku.

Dalšího zdokonalení jednotlivých součástí komplexní bojové pohotovosti je v ČSLA dosahováno jejím vyzbrojováním moderními zbraněmi a bojovou technikou, zvyšováním úrovně morálního politického stavu vojsk, vojenské kázně, organizovanosti života vojsk, kádrové práce a mobilizačních opatření.

Přechod vojsk z mírového stavu na válečný vyjadřuje řadu kritérií, jako např. organizované a včasné vyhlášení bojového poplachu, reálné bojové rozdělení, vyvezení a vyvezení osob, techniky a zásob materiálu z kasáren podle počtů stanovených bojovým rozdílem, dosažení pohotovosti k plnění bojových úkolů v prostoru soustředění a posta-

vení ve stanovených časových lhůtách, zabezpečení spojení a velení, opatření k zabezpečení bojové činnosti, vyčlenění sil a prostředků do pohotovostního systému PVOS apod.

Ke zdokonalení těchto kritérií je účelné, aby velitelství svazů, svazků a útvarů zpracovávala plány zdokonalování bojové pohotovosti a v nich stanovila konkrétní dlouhodobé úkoly. Hlavní úsilí je nutné položit na další zvyšování spolehlivosti a rychlosti uvědomování a předávání signálů.

Pozornost je zapotřebí věnovat neustálému zpevňování časových norem, a to organizačními, technickými a racionalizačními opatřeními. Hlavní důraz položit především do oblasti týlového zabezpečení, neboť vyvážení pohyblivých zásob je zpravidla limitující pro zkrácení všech norem. Proto je důležité zkoumat tvorbu zásob, zkvalitňovat jejich skladování a zrychlení vyvážení s využitím mechanizačních prostředků v úzké návaznosti na polní dopravně zásobovací systém.

Ukazuje se, že je též potřebné dále zdokonalit systém provádění a hodnocení prověrek bojové pohotovosti. Nehodnotit pouze splnění úkolu přechodu z mírového stavu na válečný, ale komplexněji prověřovat a náročněji hodnotit dosažení pohotovosti k plnění bojových úkolů v prostoru soustředění. Důraz je třeba při tom položit na přípravu a zabezpečení techniky k přesunům a na pohotovost zbraní a zbraňových systémů k bojovému použití ve stanovených časových normách. Prověřovat vyvádění některých velitelství, útvarů a jednotek do neplánovaných prostorů soustředění a vytvářet situace, při nichž velitelé a štáby budou nuceni řešit objížďky, průchod rozrušeným nebo zamořeným terénem. Zvýšit rozsah a kvalitu zaměstnání po prověrkách bojové pohotovosti.

Způsobem dalšího zdokonalení **připravenosti velitelů a štábů** může být zvýšení pravidelnosti školení a studia, zaměřeného na zvládnutí nových poznatků a zásad sovětské vojenské vědy a vojenského umění na rozvíjení organizačních schopností velet vojskům v období jejich rozvíjení a vedení soudobého boje, na hledání neefektivnějších způsobů tvorby smělých a iniciativních rozhodnutí pro efektivní využití vojsk a na zdokonalování jejich metodických a organizačních schopností.

Praxe potvrzuje správnost požadavku, aby všechna cvičení byla prováděna na komplexní témata s plynulou rozehrou situací důsledně podle rozhodnutí cvičících. Situace při cvičeních by měly vždy klást vysoké nároky na cvičící velitele, štáby a vojska, měly by být dynamické, složité a maximálně se blížit skutečným podmínkám. K tomu je nutná pečlivá příprava cvičení, především pak příslušníků ředitelství cvičení a rozhodčí služby.

Zdokonalení **výcviku vojsk** se může dosáhnout jeho maximálním přiblížením reálným podmínkám vedení bojové činnosti proti silnému nepříteli, vybavenému moderními, výsoce účinnými zbraněmi. Při každém zaměstnání a cvičení je nutné řídit se zásadou učit vojska tomu, co potřebují pro boj. Všichni vojáci se musí naučit dokonale ovládat výzbroj a bojovou techniku své jednotky a účinně ji využívat ve všech druzích boje ve dne i v noci.

Ukazuje se potřebné zaměřit prvořadou pozornost na polní výcvik svazků a útvarů ve složitých a náročných podmínkách vedení bojové činnosti. Větší důraz je třeba klást na to, aby taktická příprava se stala základem polního výcviku. Ve větší míře bude nezbytné procvičovat vedení bojové činnosti v horském a zalesněném terénu, v noci, přechyly na velké vzdálenosti, překonávání vodních překážek a obranu. Důsledně dbát na to, aby všem taktickým cvičením s vojsky, zvláště s bojovou střelbou, předcházela kvalitní taktickopřevážková a taktickodborná zaměstnání s nácviky.

Dále je třeba pokračovat v modernizaci a zkvalitňování materiální učební základny ve vojenských výcvikových prostorech, ve vojenských školách i v posádkách v souladu s plány přezbrojení a reorganizace vojsk s důrazem na zvládnutí nové výzbroje a techniky a na zabezpečení komplexního polního výcviku vojsk. Zabezpečovat pravidelnou údržbu a nepřetržitou provozuschopnost výcvikových zařízení.

V technickém zabezpečení spočívají způsoby dalšího zdokonalení v dosažení trvalé vysoké technické připravenosti veškeré bojové techniky a zbraňových systémů k vedení boje, zvládnutí této techniky a zbraňových systémů vojsky a její udržování v trvale provozuschopném stavu. K tomu je třeba organizovat kvalitní denní ošetřování, včasné a účinné kontroly s pohotovým odstraňováním všech závad. Zdokonalovat vycvičenost dílenských jednotek a útvarů s cílem kvalitně a včas opravovat poškozenou techniku. Mezi další způsoby patří též zdokonalení systému ukládání nedotknutelných zásob techniky a její přípravy k rychlému uvádění do provozu.

V týlovém zabezpečení jsou způsoby dalšího zdokonalování především ve sjednocení organizačních struktur vojenského i operačního týlu, propracování centralizace velení v polním dopravně zásobovacím systému s širším využitím výpočetní techniky, v rozvoji zásob v souladu s potřebami zabezpečení soudobé frontové operace.

Dalším požadavkem je modernizovat skladové hospodářství, vytvářet typové zásobovací komplety, počínaje výrobními závody v národním hospodářství, a zdokonalovat ochranu zásob vhodnými balicími materiály. Pokračovat v koncepčním rozvoji paletizace, mechanizačních prostředků a kontejnerizace s cílem dalšího zrychlování vyvážení a přísunu zásob.

Klíčovou otázkou zachování míru nadále zůstává vzájemný poměr sil v třídě rozděleném světě s určujícím významem poměru vojenských sil. Bezpečnost každé země socialistického společenství je a bude zajištěna jen na kolektivně budovaném systému záruk, na upevňování vojenské síly všech členských států Varšavské smlouvy a na jejich jednotném postupu v základních otázkách mezinárodních vztahů a vojenství.

Z toho pro ČSLA, jako součást prvního operačního strategického sledu obranného společenství Varšavské smlouvy, vyplývají mimořádně odpovědné úkoly bojové pohotovosti. Proto je třeba klást zvýšený důraz na účinnost politické práce, působivěji vysvětlovat vojákům význam bojové pohotovosti, přičiny a způsoby překonávání současných nedostatků a dosahování dalších, kvalitativně lepších výsledků.

Aktivně je třeba přispívat k výchově vojáků k oddanosti KSČ v duchu proletářského a socialistického vlastenectví a internacionalismu, k nenávisti k třídnímu nepříteli, rozhodně bojovat proti všem projevům buržoazní ideologie, přežitků minulosti, dodržovat zásady komunistické morálky a chránit celospolečenské zájmy. Zvyšovat kvalitu a efektivnost ideového a masového politického působení, dbát, aby obsah propagandy a agitace byl třídě spjat s aktuálními a koncepčními úkoly dalšího zdokonalování bojové pohotovosti. Vytvářet v jednotkách takovou atmosféru, v níž bude rozvíjena aktivita a iniciativa vojáků k výtečnému splnění všech kritérií bojové pohotovosti.

Při zdokonalování bojové pohotovosti je nezbytné důsledně vycházet z poznatků marxisticko-leninské vojenské vědy, z výsledků vědeckotechnického pokroku a ze zkušeností socialistických armád, především Sovětské armády.

ČSLA se bude i nadále rozvíjet jako součást Spojených ozbrojených sil Varšavské smlouvy a jednotné internacionální obranné soustavy zemí socialistického společenství. V jejím dalším rozvoji budou plně uplatňovány leninské principy výstavby socialistické armády ve vztahu k růstu potenciálního protivníka, k rozvoji vědy a techniky a k úloze a místu ČSLA v rámci armád členských států Varšavské smlouvy.